

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.

Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancați nu se însoțesc. — Articoli nepublicați nu se însoțesc.

INSERȚIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pe-tru întâia oară 30 fil.,
pentru a doua și a treia oară câte 20 fil.

Pentru inserate mai mari după învoială.

Fondul arhidiecezan de pensii

În sesiunea ce vine a sinodului arhidiecezan se pune la ordinea zilei modificarea sau întregirea statutelor fondului de pensii profeșe.

Chestia interesează de aproape profeșe, și vechia că acum după 30 ani de experiență — prima votare de statute a fost la 1891, — și a doua după 10 ani la 1901, iar a treia, dacă vechia se adeverează, acum aproape la 30 ani, — se fac statute nouă pentru acest fond, trebuie să ne împrumutăm speranțe nouă și și bucurii nouă. E vorba doar de soartea profeșe, — a celui factor din biserică, care e *spiritus movens* al bisericii și deci cu drept cuvânt se poate numi aluatul care dospesc pâinea.

Datorită are biserica a conserva în stare bună acest aluat, căci la din contră toată truda în a urni înainte treble biserică și truda fără nici o perspectivă de succes. Cel neîmputit cu sine au poate face mulțimi pe cei cari să cămășe?

Speranțele profeșe cum se leagă de noua revedere, îmi pun în mână condeiul.

Profeșea dorește, ca noua revedere să nu fie recădere ca cea din 1901. Decât așa, mai bine rămânem cum suntem.

În adevăr statutele revidate în 1901 comit două greșeli mari. Una de formă, alta de esență. Cea de formă s'a manifestat în faptul, că pentru unii profeși, cari adevărat nu se declară pentru statutele nouă, a lăsat în vigoare tot statutele vechi; va să zică s'au făcut statute nouă, ca să nu se facă prin ele nimic, ori dacă se face ceva, apoi să se producă două categorii de pensioniști și membri ai fondului, ca și cum am avea două fonduri de pensii. Separarea aceasta n'a fost bună. Mai mult a contribuit la disoluțiune, decât a grupat profeșea în jurul fondului. Că separarea a stricat mult interesul fondului, pare ceva de sine înțeles. Greșala de esență a fost și mai mare și a stricat și mai mult fondului. Înțeleg dorul bisericii de a păstra echilibrul bugetar în finanțele fondului de pensii, dar aceea totuși nu o înțeleg, că de ce sinodul arhidiecezan a voit să-și răsunne pe mine, bînt pensionar, adevărat să port o consecință calculului greșit al sinodului la facerea statutelor fondului de pensii. § 19, care enunță, că dacă venitele fondului nu acoper pensile, fiecărui pensionar i se detrag din pensie atâtea procente, cât se cer pentru susținerea echilibrului bugetar, este și rămâne paragraful din statute, care ia orice voce eludat în șirurile fondului. Cu drept cuvânt zice: Mi-am asigurat bătrânețea prin pensie, dar știe Dumnezeu ce va fi, pentru că sabia lui Damocle e în tot momentul asupra capului meu. În tot momentul mă pot aștepta la detrageri și scrierile penzilor. Arhidieceza, vezi bine, nu garantează toată penzia din § 14.

Acest paragraf a fost pedeca cea mai mare la aceea, că cei mai mulți profeși bătrâni nu s'au înscris la fond după statutele nouă, și e piedică și pentru tinerii de azi. Se înscriu ei, nu-i vorba, dar nu cu însulețire și nici nu leagă prea mari speranțe de pensii. Aceea, că alinea 2 mai slăbește dispozițiile din prima alinee, nu este hotărâtor în cazul de față. Îndoiala se întinde asupra întregii instituții. Unde există apoi îndoiala, nu credință în mântuire. Gimpele acesta, deci, neconditionat trebuie scos la revedere și se face. Să se statorească cvotele de pensie pe baza calculelor reale și cu statutele nouă să nu se facă experiențe. Aceasta e cerință cardinală.

Altă dispoziție ce face supărare, nu atât la membrii fondului, cât la credincioșii din parohiile în vacanță și administratorii acelor: Statutele cer, ca jumătate venitul din acele țări în fondul de pensii. Foarte bine. Parohiile sărace de clasă III, nu au multe venituri însă. La venite puține apoi nu se află nici administratorii, iar dacă se dau fondului $\frac{1}{2}$ venitele, profeși vecini se retrag dela administrație, prin ce credincioșii noștri li se causează multe neajunsuri. Nu fac capital din chestie, dar trebuie să spun azi, că nu folosește mult fondul din câteva coroane ce le primește dela parohiile sărace vacante, dar cu atât mai mult strică în jos, în parohii. De aceea la revidarea § 10 omis ar trebui, — încât și pentru parohiile mici, sub 500 suflete, — șters cu totul, ori înlocuit cu altă dispoziție, d. p. parohii ce administrează a parohie sub 500 suflete, drept $\frac{1}{3}$ venit prestează fondului taxele fixe anuale de 5 - 10 coroane. Mai mult de atât nici azi nu se încasează dela acele parohii. Sânt însă la ordinea zilei conșcinerile venitelor, adevărat lucrurile oficioase, apoi nemulțumirile de tot felul, cari ar putea fi impuținate.

Alinea a doua din § 10, cu toate că procede din îndemnul de a nu ști profeșea să facă prea mari sacrificii cu solvarea taxelor anuale, pentru cazul că i se împuținează venitele, de fapt e neliniștoare și trebuie înlăturată.

Statutele ce se vor vota au să fie progres față de trecut, și în pensile ce le acordă și în timpul pentru care se acordă. Cei mai mulți din profeșe, mai ales cari au familie, s'ar afla satisfăcuți, când statutele ar acordă favorul, ca familia protului, — copiii mai ales, — să capete ajutoare, fie și mai modeste, și dacă moartea parohului urmează înainte de anul 10 al funcției și înscriere sale la fond. Escontențarea finală ce se face în acest caz în § 10 de acum nu aduce nici o ușurare familiei rămase pe lume. Adevărat, că § 13 oferă ceva mângâiere, când enunță, că protesele văduve și copiii lor pot primi ajutor modest din prisosul anului bugetar expirat, dar ajutorul acesta îl reduce pentru toate cazurile ce obvin la mar-

ginele sumei ce o predă tipografia arhidiecezană fondului din prisosul ei bugetar care, cum știm, nu poate fi prea mare și nici se pot împărși din acela toate văduvele și toți copiii orfani ai profeșilor din arhidieceza. Paragraful acesta nici atât mângâiere nu aduce, să introducă ceva regulă în ajutoarele ce se dau în afară de pensii. Postulatul profeșe, de a regula cumva ajutoarele ce se dau celor lipsiți de pensie, resp. de a trage în cadrelor statutelor și orfanii profeșilor ce nu au împlinit încă 10 ani de serviciu, — este postulat just și cred că în statutele nouă nici nu poate rămânea neconsiderat. Nu doare inima când vedem, că văduva cetea unui preot mort de tânăr ia lumea în cap cu orfanii și nu are de nicăieri nici un venit.

Dela 1901 încoace, de când s'au votat statutele cele nouă, s'au îmulțit și exigențele. Atunci o pensie de 1600 cor. pentru cel de clasă I și 800 cor. pentru cel de clasă II era prea suficientă. Și protopopii și asesorii consistoriali puteau fi satisfăcuți cu maximalul pensiei lor, statoriti atunci. Azi să abia cvartirul de plătește cu maximele, din ce să mai trăiești. (Nu stările de răboi le am în vedere; acestea doar vor trece cu răboiul, ci stările ce vor urma cu siguranță după răboi, când tot scumpe va domni).

Statutele nouă vor trebui deci să urce scala pensilor, ori dacă nu vor urca scala, vor trebui a se îngrijii și de votarea *rețutelor de cvartir* pe seama pensioniștilor, conform poziției lor oficiale, de când se aflau în serviciul bisericesc.

În adevăr! Ce pot face eu, ca fost protopop, cu 200 cor. lunar, dacă din sumă caut a plăti și cvartirul. Cu cvartir ar merge cum ar merge, fără cvartir însă mă îngrop undeva într-un bordieu, de nici intru oameni nu pot ieși de rușine.

Lață de ce se insistă din toate părțile, să se urce pensile, să se lărgescă favorurile...

Pretensiunea e justă, — se va zice, — dar cum se va duce în îndeplinire?

Cu urcarea pensiei se impun taxe ce nu le poate suporta nici unul din funcționarii biserică, cari și altfel nu sunt bine salariați și nici își primesc — mai ales profeși — salariile în rate fixe. Chestia financiară, nu e vorba, poate să opună serioasă piedeci. Nu am la dispoziție datele din consistor referitoare la pensioniștii și venitele ordinare și extraordinare ale fondului. Nici aproximativ nu pot calcula stările acestea. Cei competenți vor face și aceasta. Ce pot spune în această privință, se reduce la următoarele:

Cei ce se înscriu la fondul de pensii, nu de aceea se înscriu, ca numai decât să-și și ceară pensionare, cum poate se întâmplă la alte cariere cu disciplină mai severă și serviciu mai mistuitor ca profeșia. Fondul de pensie al nostru e mai mult fond de

asigurare pentru profeși, în cazul absolutei neputințe de serviciu. Până poate, nime nu trece la pensie. Chiar de aceea pensile nu cred să desechilibreze fondul și dacă se vor croi ceva mai mari. Nu-l vor desechilibra de aceea, căci în comparație cu numărul membrilor fondului, pensioniștii sunt destul de puțini. Nu trebuie uitat nici aceea, că statutele anuale pretind ca taxă fundamentală dela fiecare membru $\frac{1}{10}$ și taxa anuală o fixează cu 4%, adevărat ca sume destul de urcate, în comparație cu alte întocmiri de natura aceasta. Statutele vechi din 1891 au fost mai modeste în acest punct. Au pretins numai 20% taxă fundamentală și 3%, resp. 2%, ca taxă anuală dela maximalul pensilor. Dacă s'a putut trăi cu 20 și resp. 3 și 2 procente în era primă, a începutului, se va putea trăi acum cu cele 30 resp. 4 procente. Și se va trăi destul de bine, pentru că statutele decamdată nu introduc și nici nu e bine să introducă pensionarea obligatorie, după cei 40 ani de serviciu. Pot va să zică funcționa membrii fondului de pensii până la hotarul extrem al vieții lor, (se înțelege în caz de capabilitate), fără a veni legea și a zice: Destul! Iată de ce numărul pensioniștilor nu poate crește în măsură, să periclitze existența fondului.

Dar să zicem: pensile urcate vor pretinde jerfe nouă! Întreb pentru acest caz: Oare Arhidieceza transilvană nu s'a fie capabilă a asigura pensile funcționarilor săi biserică? Prea mare pesimism arată cel ce răspunde cu: Nu! Din contră, sunt convins, că toate sinoadele parohiale vor vota bucuros sume mai urcate, ca cele ce le plătesc astăzi urcate de pensii, dacă li s'ar cere. E vorba de elementul cel mai important al biserică, și biserică nu poate, și nici nu va rămânea nepăsătoare față de profeșe. Înălțându-și profeșe, pe ea se înalță.

Se cere însă lucru de mare importanță: Să se ia în statute toate măsurile, care asigură *incassarea regulată* a taxelor dela comuna și membrii fondului și administrarea fără greș a fondului de pensii. Nici taxe restante, nici bani nefructificați ori perduți să nu fie. Aici este secretul, dela care atarnă prosperarea.

Îmi zace foarte la inimă a sbură o idee, care s'ar putea încetiva realizată în cadrul statutelor fondului de pensii arhidiecezan. E vorba de acei profeși și membri ai fondului de pensii, cari sânt în funcție, dar pătimește să zicem de boală incurabilă, care nu iartă, dar care pe lângă cură rațională în sanator tot se poate îmbunătăți.

Până acum pentru nenorocii aceștia am făcut atât, că am avut compătămire față de ei, dar cu compătămirea nu mult se poate ajuta. Biserica și-ar împlini datoria grînd de servitorii ajunși la nenorocire în serviciul ei. Prin urmare află a fi a dispoziție de tot salutară, dacă în stă.

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiu.

Nr. 3515/1918.

(61) 1-1

Convocare.

Domni acționari ai Institutului de credit și de economii „ALBINA“, sunt invitați prin aceasta în virtutea ș-ului 19 din statutele societății la

a XLV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu, Sămbătă în 6 Aprilie 1918 st. n., la orele 9 a. m. în sala festivă a Muzeului «Asociațiunii», cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Bilanțul anului de gestiune 1917 și raportul comitetului de supraveghere.
3. Distribuția profitului net realizat conform bilanțului.
4. Distribuția sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.
6. Alegerea a 2 membri în consiliul de administrație cu mandat pe 6 ani.
7. Luarea spre arie a proiectelor pentru «Regulamentul intern» și «Pragmatica de serviciu pentru funcționarii institutului», elaborate în temeiul ș. 44 din statute.*
8. Modificarea statutelor fondului de pensune.**
9. Eventuale propuneri în sensul ș-ului 32 din statute.

Domni acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiar, în conformitate cu Ș-șii 22, 23 și 24 din statutele societății, sunt rugați a-și depune actiile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Miércoles în 3 Aprilie a. s. st. n. la 6 ore p. m., în casa centrală noastră în Sibiu.

Depunerea actiilor respective a plenipotențior spre scopul indicat se poate face și la filialele din Brașov, Buzovici, Eliceabotopole, Lugoj, Marosvásárhely și Medias, sau a agentilor din D.-Sănnărtin, precum și la toate instituturile membre ale «Solidarității», în acest caz însă cu titlu numai până Sâmbătă în 30 Martie a. s. st. n.

Sibiu, 16 Martie 1918.

Direcțiunea.

* Modificările proiectate se pot vedea în orele de oficiu la institut.

Raportul comitetului de supraveghere.

Onorabilă adunare generală! Subsemnatul comitet de supraveghere examinand conturile Bilanț și Profit și Perdere pentru 1917 ale instituției de credit și de economii „Albina“, am avut singurele și pozitive în conștință cu cărțile principale și extrasele din cărțile auxiliare. — La finele anului am avut în discuție. efectele și celele vite și le-am aflat în conștință cu registrele institutului partate exact. — Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regală și în conștință cu registrele institutului. — Sibiul, 16 Martie 1918.

Matieu Voileanu m. p., preșident. Ioan Henteș m. p. Teodor V. Păcățianu m. p. Emil Verzarariu m. p.

„PORUMBĂCEANA“, casă de economii, societate pe acțiuni în Porumbacul-inferior.

CONVOCARE.

Domni acționari ai casei de economii „PORUMBĂCEANA“, societate pe acțiuni, conform ș-ului 16 din statute, se invită la

a XVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Porumbacul-inferior, la 14 Aprilie st. n. 1918, la 2 ore după amiază, în localul institutului.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anual 1917, raportul comitetului de supraveghere și votarea absolutărilor pentru direcțiune și comitet.
 2. Deciziune asupra împărțirii profitului curat
- Domni acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiar, în sensul ș-ului 17 din statute, sunt rugați înainte de adunare la casa societății pe lângă reședință.
- Actiile se pot depune și la instituturile „Albina“ Sibiu, „Fărnicia“ Făgăraș, „Olteana“ Vința inferioră și „Casa de păstrare“ Săliște până inclusiv 10 Aprilie, iar reședința sun a înaltă până în 12 Aprilie st. n.
- Porumbacul-inferior, 17 Martie 1918. Direcțiunea.

MEGHÍVÓ.

A „PORUMBĂCEANA“, Alsóporkamház tákarékpénzes részvény-társaság t. c. részvényes urak az alapszabály 16-ja értelmében meghívottak a XVII-ik rendes közgyűlésre, mely Alsóporkamházban 1918 évi április hó 14-án a. n. 2 órákor az intézet helyiségében fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése, az 1917 év végei véletr mérleg számla, a felügyelő bizottság jelentése és az igazgatóság és felügyelő bizottság felmunkáinak megvitatása.
 2. Indítvány a tisztá javadalmi felosztásáról.
- Azon részvényes urak, kik vagy személyesen, vagy felhatalmazottjaikkal által részt vesznek az adunáson, a közgyűlésben, figyelemre méltatjuk, hogy az alapszabály 17-je értelmében a részvényes irv vagy felhatalmazott okmányokkal a közgyűlés megválasztás előtt legalább egy nappal az intézet pénztárára letenni sziveskedjenek.
- A részvények „Albina“ Nagyszéchenyi, „Fărnicia“ Fogarasi, „Olteana“ Alsóvárti pénzintézeteinek és Széchenyi-Takarékpenzes szövetkezetének. 1918 április 10-én kezdés helyezéséig, az okmányoké pedig sz 1918. hó 14-ig bemutatandók. Alsóporkamház, 1918 évi április hó 17-én. 1-1 (612)
- A. M. Igazgatóság

ACTIVE.		CONTUL BILANȚULUI.		PASIVE.	
		K f	K f		
Cassa în numărăr	653,144.71	Capital societară	6,000.00—		
Monete, banc în Giro, la Cassa de păstrare postala și alte bănci	17,790,808.89	Fonduri de rezervă	1,920,438.31		
Cambla de bancă	4,699,545.94	Fond de pensuni	904,115.20		
Credite cambiale cu acoperire ipotecară	5,873,128.09	Depozite spre fructif.	34,600,487.22		
	10,532,674.03	Depozite în C. curent	13,324,813.72	47,985,300.94	
Împrumuturi ipotecare în scrisuri fonciare	7,912,607.87	Scrisuri fonc. cu 4 1/2%	6,608.00—		
Credite de Cont-curent	7,876,186.75	în circulație	1,267.500—	7,875.500—	
Obligațiuni cu cavenți (trănești)	834,459.61	Scrisuri fonc. eşite la sorți în circulație	1,532.000		
Avansuri pe efecte publice	27,707.50	Diverse conturi creditoare	285,575.46		
Căse înst. la Centrală și Filiale, și div. reait. de vânz.	673,164.93	Dividendă neridicată	27,208—		
Efecte publice	19,517,034.20	Interese transitoare de scris, fonciare	118,382.34		
Achiziți de bănci diverse	315,050—	Profit net	514,556.40		
Efecte fond. de garanție al scriis. fonc.	564,000—				
Efecte fond. de pens. al funcț. institut.	329,350.20				
Mobiliar: amortizat	1,782.28				
Debitori	297,782.44				
Interese transitoare de efecte	67,362,929.69				
Interese transitoare restante					

DEBIT.		CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.		CREDIT.	
		K f	K f		
Interese:					
pentru depoz. spre fructificare	1,220,847.08	dela cambii de bancă dela credite camb. cu acoperire hip.	300,188.53		
pentru scriis. fonc. pentru depozite în Cont-curent	494,631.98	dela Impr. hip.	345,194.30		
	312,784.52	dela efecte de Cont-curent	502,340.63		
Spese:		dela depozite proprii la alte bănci	398,904.94		
Salare	103,173.70	dela efecte publice dela credite pers.	547,870.68		
Bani de cvarir.	35,450—	dela avans. pe efecte	820,338.58		
Impr. reg. port. div.	63,842.81	Provizii	34,395.59	3,032,099.04	
Marce de prezență	2,100—	Profit la moiete	2,369—		
Contribuțiune:					
directă	123,349.20				
10% dela int. de dep.	167,345.10				
Profit net	514,556.49			3,128,140.48	

Sibiu, la 31 Decembrie 1917.
Iosif Lissal m. p., director general.

I. Vătășan m. p., contabil șef.

DIRECȚIUNEA:

Dr. E. R. Rogea m. p. Dr. I. Stroia m. p. A. Bărsăneanu m. p. Dr. I. Lupășan m. p. Dr. Bologa m. p.
Ioan I. Lăpăduț m. p. Dr. I. Beu m. p. Dr. G. Popoviciu m. p. G. Precup m. p. Dr. Rusu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regală și în conștință cu registrele institutului. Sibiu, 16 Martie 1918.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Matieu Voileanu m. p., preșident. Ioan Henteș m. p. Teodor V. Păcățianu m. p. Emil Verzarariu m. p.
Nicolas Căciula m. p., revizor expert al «Solidarității».